

REGULI DE PROCEDURĂ ARBITRALĂ

ALE CURȚII DE ARBITRAJ

Dispoziții de principiu

*Formele
arbitrajului*

Art. 1 (1) Părțile printr-o convenție arbitrală sunt libere să prevadă:

a) că litigiile lor vor fi supuse unei instituții permanente de arbitraj, caz în care arbitrajul se va desfășura în conformitate cu dispozițiile Legii camerelor de comerț din România nr. 335/2007, cu modificările și completările ulterioare, cu dispozițiile Codului de procedură civilă în măsura în care aceste norme nu contrazic prezentele Reguli de procedură arbitrală, denumite în continuare *Reguli*; cu dispozițiile art. 1 pct. 2 lit. b) și ale art. 4 alin. (1) din Convenția europeană de arbitraj comercial internațional încheiată la Geneva la 21 aprilie 1961, cu Regulamentul privind organizarea și funcționarea Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a României, aprobat prin Decizia Colegiului de Conducere al Camerei Naționale nr. 2/2012; sau

b) că litigiile vor fi supuse unui arbitraj ad-hoc în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 335/2007, cu modificările și completările ulterioare, cu dispozițiile Codului de procedură civilă, cu dispozițiile din convențiile internaționale la care România este parte și cu prezentele Reguli care privesc arbitrajul ad-hoc.

(2) Nominalizarea instituției permanente de arbitraj inserată în convenția arbitrală cu privire la soluționarea litigiilor determină competența exclusivă a respectivei instituții conform Regulamentului și Regulilor de procedură arbitrală proprii. Orice derogare de la această prevedere se consideră nescrisă.

(3) În cazul în care instituția permanentă de arbitraj nu este nominalizată și părțile au prevăzut în convenția arbitrală soluționarea litigiilor pe calea arbitrajului, în lipsa altor indicii,

competența va fi determinată de locul unde s-a înregistrat cererea de arbitrare / acțiunea arbitrală de către reclamant.

(4) În condițiile în care în convenția arbitrală părțile au prevăzut că litigiile lor vor fi supuse unei proceduri arbitrale ad-hoc părțile vor avea dreptul:

a) de a-și numi arbitrii sau de a stabili modalitățile potrivit cărora vor fi numiți arbitrii în caz de litigiu, numărul acestora, precum și modalitatea de numire a unui supraarbitru, în cazul tribunalului colegial;

b) de a-și fixa regulile de procedură pe care le vor urma arbitrii;

c) de a determina locul arbitrajului;

d) de a stabili limba în care se vor prezenta înscrisurile și se vor desfășura dezbaterile;

*Competența
exclusivă a
tribunalului
arbitral*

Art. 2. Încheierea convenției arbitrale exclude, pentru litigiul care face obiectul acesteia, competența instanțelor judecătorești.

Partea I

Arbitraj instituționalizat

Capitolul I

Dispoziții generale

*Organizarea
arbitrajului
instituționalizat*

Art. 3 (1) Organizarea arbitrajului instituționalizat se face de către Curtea de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a României și de către curțile de arbitraj de pe lângă camerele județene conform dispozițiilor art. 4 lit. i), art. 28 alin. (2) lit. e) și art. 29 alin.(3) din Legea camerelor de comerț din România, nr. 335/2007 , cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare *Curte de Arbitraj*.

(2) În soluționarea litigiilor, tribunalele arbitrale vor aplica prezentele Reguli, care se vor completa, cu normele Codului de procedură civilă, după caz.

*Natura juridică a
litigiilor arbitrabile*

Art. 4 (1) Curtea de Arbitraj organizează și administrează soluționarea litigiilor interne și internaționale, pe calea arbitrajului instituționalizat sau ad-hoc, dacă părțile au încheiat, în acest sens, o convenție arbitrală scrisă și solicită acest lucru în

mod expres.

(2) *Litigiu arbitral*, în înțelesul prezentelor Reguli, este orice litigiu derivând dintr-un contract, inclusiv referitor la încheierea, interpretarea, executarea sau desființarea lui, ca și din alte raporturi juridice arbitrabile.

(3) Litigiul este intern când părțile au naționalitatea sau cetățenia română, iar raportul juridic nu conține elemente de extraneitate care să pună în discuție aplicarea legii străine.

(4) Litigiul este internațional când decurge dintr-un raport juridic care interesează comerțul internațional sau din raporturi juridice civile cu elemente de extraneitate.

Capacitatea persoanelor de a încheia convenții de arbitraj

Art. 5. Persoanele care au capacitatea deplină de exercițiu a drepturilor pot conveni să soluționeze pe calea arbitrajului litigiile dintre ele, în afară de acelea care privesc starea civilă și capacitatea persoanelor, relațiile de familie, precum și drepturile asupra cărora părțile nu pot să dispună.

Definirea arbitrajului instituționalizat

Art. 6 (1) *Arbitrajul instituționalizat* constă în încredințarea, prin convenția arbitrală, Curții de Arbitraj, să judece un litigiu determinat.

Tribunalul arbitral

(2) Arbitrul unic sau, după caz, totalitatea arbitrilor învestiți constituie, în sensul prezentelor Reguli, tribunalul arbitral al Curții de Arbitraj.

(3) Tribunalul arbitral constituit este abilitat să judece un litigiu determinat și să pronunțe o hotărâre definitivă și obligatorie pentru părți potrivit prezentelor Reguli.

Asigurarea drepturilor părților

Art. 7. În întreaga procedură arbitrală trebuie să se asigure părților, sub sancțiunea nulității hotărârii arbitrale, egalitatea de tratament, respectarea dreptului de apărare și a principiului contradictorialității.

Obligația de confidențialitate

Art. 8 (1) Dosarul litigiului este confidențial. Nicio persoană, în afara celor implicate în desfășurarea litigiului respectiv, nu are acces la dosar fără acordul scris al părților.

(2) Curtea de Arbitraj, tribunalul arbitral, precum și personalul camerelor de comerț au obligația să asigure confidențialitatea arbitrajului, neavând dreptul de a publica sau a divulga datele de care iau cunoștință în îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, fără a avea încuviințarea părților.

Excepții

Art. 9 (1) Hotărârile arbitrale pot fi publicate integral numai cu acordul părților. Ele pot fi însă publicate parțial, ori în rezumat sau comentate sub aspectul problemelor de drept ivite, în reviste, lucrări ori culegeri de practică arbitrală, fără a se da numele sau denumirea părților, ori date care ar putea prejudicia interesele

lor.

(2) Președintele Curții de Arbitraj, iar în lipsa acestuia Prim-vicepreședintele, poate autoriza, de la caz la caz, cercetarea dosarelor în scopuri științifice sau de documentare după rămânerea definitivă a hotărârilor arbitrale .

Buna-credință

Art. 10. Părțile au îndatorirea să-și exercite drepturile procedurale prevăzute în prezentele Reguli și în normele de procedură aplicabile cu bună-credință și potrivit scopului în vederea căruia au fost recunoscute. Ele au obligația să coopereze cu tribunalul arbitral pentru desfășurarea corespunzătoare a litigiului și pentru finalizarea acestuia în termenul stabilit.

Încercarea de soluționare amiabilă

Art. 11 (1) În orice stadiu al litigiului, tribunalul arbitral va încerca soluționarea acestuia pe baza înțelegerii părților.

Termen rezonabil

(2) La fiecare termen părțile sunt întrebate dacă au ajuns la înțelegere.

(3) Tribunalul arbitral va depune diligențe spre a facilita asemenea înțelegeri, astfel încât litigiul supus arbitrajului să fie soluționat într-un termen rezonabil, permițând reluarea raporturilor normale între părți.

Capitolul II

Convenția arbitrală

Convenția arbitrală

Art. 12 (1) Convenția arbitrală se încheie în scris, fie sub forma unei clauze compromisorii, înscrisă în contractul principal, fie sub forma unei înțelegeri de sine stătătoare, denumită *compromis*.

Clauza compromisorie

(2) Prin clauza compromisorie părțile convin ca litigiile ce se vor naște din contractul în care ea este inserată sau în legătură cu acesta să fie soluționate pe calea arbitrajului.

(3) Validitatea clauzei compromisorii este independentă de valabilitatea contractului în care a fost înscrisă.

Compromisul

(4) Prin compromis, părțile convin ca un litigiu ivit între ele să fie soluționat pe calea arbitrajului, arătându-se, sub sancțiunea nulității, obiectul litigiului.

Alte forme

Art. 13 (1) Convenția arbitrală poate rezulta și din introducerea de către reclamant a unei cereri de arbitrare/acțiuni arbitrale și acceptarea pârâtului ca această cerere/acțiune arbitrală să fie soluționată de Curtea de Arbitraj.

(2) Acceptarea pârâtului trebuie să fie expresă și consemnată în

scris.

*Încheierea
convenției
arbitrale de către
stat și autoritățile
publice*

Art. 14. În condițiile legii sau ale convențiilor internaționale, la care România este parte, statul și autoritățile publice au dreptul de a încheia convenții arbitrale pentru soluționarea litigiilor arbitrabile.

Capitolul III

Tribunalul Arbitral

*Constituirea
tribunalului
arbitral*

Art. 15 (1) Tribunalul arbitral este constituit din arbitri și este format fie dintr-un arbitru unic, fie din 3 arbitri dintre care unul este supraarbitru.

Competență

(2) Soluționarea litigiului revine exclusiv tribunalului arbitral investit.

Art. 16. În funcție de valoarea obiectului cererii principale și de complexitatea cauzei, tribunalul arbitral este alcătuit dintr-un arbitru unic sau din 3 arbitri.

*Desemnarea
arbitrului*

Art. 17 (1) Autoritatea de nominare desemnează pentru fiecare litigiu determinat arbitrii titulari și arbitrii supleanți din cuprinsul Listei de arbitri, având în vedere pregătirea profesională, experiența și implicarea în activitatea Curții de Arbitraj a acestora, după consultarea elementelor din dosar care permit să se aprecieze valoarea litigiului și complexitatea cauzei.

(2) Supraarbitrul sau arbitrul desemnat ca supleant au obligația, după semnarea Actului de misiune, să înlocuiască, în caz de absență pentru motive justificate, titularul în judecarea litigiului.

(3) Pentru activitatea sa prestată în înlocuirea titularului, supleantul primește din onorariu o sumă stabilită de Președintele sau Prim-vicepreședintele Curții de Arbitraj proporțional cu gradul de implicare în soluționarea dosarului.

*Independența
arbitrilor*

Art. 18. Arbitrii sunt independenți și imparțiali în îndeplinirea atribuțiilor lor jurisdicționale.

*Numirea,
revocarea,
înlocuirea
arbitrilor*

Art. 19. Arbitrii sunt numiți, revocați sau înlocuiți după cum urmează:

Numirea arbitrilor

A) Numirea arbitrului se face de către Autoritatea de nominare prin desemnare, dintre arbitri înscriși pe Lista de arbitri a Curții de Arbitraj.

Revocarea arbitrilor

B) Revocarea arbitrilor se face pentru săvârșirea uneia dintre următoarele fapte:

a) în situația în care, după semnarea Actului de Misiune se renunță în mod nejustificat la misiunea de arbitru / supraarbitru;

b) în situația în care fără motiv justificat nu participă la ședința de arbitrare;

c) în situația în care fără motive temeinice tergiversează soluționarea litigiului;

d) în situația în care nu se pronunță hotărârea în termenul stabilit prin dispozițiile prezentelor Reguli;

e) în situația în care nu se respectă caracterul confidențial al arbitrajului.

Înlocuirea arbitrilor

C) Înlocuirea arbitrilor se dispune în caz de abținere, recuzare, revocare, renunțare, deces ori alte cauze de împiedicare, în termen de trei zile de la data luării la cunoștință a unei astfel de împrejurări, de către Autoritatea de nominare.

Procedura revocării

Art. 20 (1) Constatarea cazurilor de înlocuire poate fi făcută de orice membru al Colegiului Curții de Arbitraj, denumit în continuare *Colegiu*, și se analizează în Colegiu.

(2) Documentul întocmit potrivit alin. (1), cu avizul Colegiului, se înregistrează la Secretariatul Curții de Arbitraj și se înaintează Autorității de nominare cu referat de revocare și înlocuire a arbitrilor / supraarbitrilor.

Recuzarea Arbitrilor, asistenților arbitrali și experților

Art. 21 (1) Recuzarea arbitrilor, asistenților arbitrali și experților se supune dispozițiilor din Codul de procedură civilă care privesc recuzarea judecătorilor/grefierilor.

(2) Cererea de recuzare se soluționează de tribunalul arbitral, fără participarea arbitrilor recuzați, acesta fiind înlocuit de un membru al Colegiului stabilit de Președintele sau Primvicepreședintele Curții de Arbitraj.

Art. 22. Recuzarea trebuie să fie cerută, sub sancțiunea decăderii, în termen de 10 zile de la data când partea a luat cunoștință de numirea arbitrilor sau, după caz, de la survenirea cauzei de recuzare.

Abținerea arbitrilor

Art. 23 (1) Arbitrul sau supraarbitrul care, după semnarea Actului de misiune, constată că în privința sa există o cauză de recuzare ori altă cauză, care pune la îndoială independența și imparțialitatea sa, este obligat să se abțină. Declarația de abținere se consemnează în încheierea de ședință, iar locul său va fi luat de arbitrul/supraarbitrul supleant.

(2) Dacă nici aceștia nu-și pot îndeplini misiunea se va desemna un alt arbitru/supraarbitru titular și un alt arbitru/supraarbitru supleant, conform prezentelor Reguli.

*Incompatibilități
rezultate din
calitatea de avocat*

Art. 24 (1) Arbitrul care este și avocat, înscris pe tabloul avocaților compatibili, nu poate intra în compunerea unui tribunal arbitral învestit cu arbitrarea unui litigiu cu privire la care a desfășurat sau urmează a desfășura activități avocațiale; de asemenea, nu poate reprezenta sau asista vreuna dintre părțile aflate în acel litigiu în fața tribunalelor constituite sub egida Curții de Arbitraj.

(2) Activitățile avocațiale prevăzute la alin. (1) nu pot fi exercitate de avocatul care este și arbitru într-un litigiu determinat, nici direct și nici prin substituirea de către un alt avocat din cadrul formei organizatorice de exercitare a profesiei de avocat din care el face parte.

*Răspunderea
arbitrilor*

Art. 25. Arbitrii sunt răspunzători de daunele cauzate părților în condițiile dreptului comun în materie, pentru motivele prevăzute la art. 19 pct. B din prezentele Reguli.

Capitolul IV

Procedura prearbitrală

Secțiunea 1

Sesizarea Curții de Arbitraj

*Cererea de
sesizare a Curții
de Arbitraj.
Elemente*

Art. 26 (1) Cererea prin care reclamantul sesizează Curtea de Arbitraj cu soluționarea unui litigiu, denumită în continuare *cerere de arbitrare/acțiune arbitrală*, trebuie să cuprindă următoarele elemente:

(a) numele și prenumele, domiciliul sau domiciliul ales al persoanei fizice ori pentru persoanele juridice, denumirea și sediul lor. De asemenea se vor menționa și codul numeric personal sau, după caz, codul unic de înregistrare sau codul de identificare fiscală, numărul de înmatriculare în registrul comerțului sau de înscriere în registrul persoanelor juridice și contul bancar, ale reclamantului și ale pârâtului dacă sunt cunoscute de reclamant. Dacă reclamantul locuiește/își are sediul în străinătate, va arăta și reședința aleasă în România, unde urmează să i se facă toate comunicările privind litigiul arbitral;

(b) numele și calitatea celui care reprezintă partea în proces, iar în cazul reprezentării prin avocat, numele acestuia și sediul

profesional. Dovada calității de reprezentant se va alătura cererii;

(c) obiectul și valoarea cererii, precum și modalitatea prin care s-a ajuns la stabilirea acestei valori;

(d) motivele de fapt și de drept pe care se sprijină fiecare capăt de cerere, cu trimitere la înscrisurile doveditoare corespunzătoare sau la alte probe. Indicarea probelor solicitate se face cu arătarea, după caz, a înscrisurilor și a relevanței lor, a numelui și domiciliului martorilor și a faptelor ce tind a fi probate, a obiectivelor expertizei și a expertului consilier propus, a întrebărilor pentru interogatoriu, în cazul persoanelor juridice.

(e) menționarea convenției arbitrale, anexându-se copie de pe contractul în care este inserată, sau copie de pe compromis;

(f) semnătura părții și ștampila în cazul persoanelor juridice. Dacă cererea este introdusă prin avocat, ea va fi semnată de acesta, aplicând ștampila.

(2) Înscrisurile se depun în original sau în copie certificată de parte.

(3) Dacă cererea de arbitrare/acțiunea arbitrală sau înscrisurile sunt formulate într-o limbă străină, Secretariatul Curții de Arbitraj din oficiu solicită părții să prezinte o traducere a lor în limba română.

(4) Orice document netradus nu este câștigat cauzei.

(5) Părțile pot solicita în scris ca traducerea să fie efectuată prin grija Secretariatului Curții de Arbitraj.

(6) Cererea de arbitrare/acțiunea arbitrală și anexele sale vor fi prezentate într-un număr de exemplare suficient pentru a se depune la dosarul cauzei și pentru a se comunica părții adverse și fiecărui arbitru. Pentru arbitri, exemplarele se comunică numai în format electronic.

Înregistrarea cererii

Art. 27 (1) Cererea astfel întocmită, însoțită de dovada achitării taxei de înregistrare prevăzute în Normele privind taxele și cheltuielile arbitrale, este înregistrată la Secretariatul Curții de Arbitraj și va fi repartizată pentru efectuarea procedurii pregătitoare unui asistent arbitral, după criteriul alfabetic al numelui său, în ordinea înregistrării cauzelor.

(2) Data introducerii cererii de arbitrare se consideră ziua înregistrării acesteia la Secretariatul Curții de Arbitraj, iar în cazul expedierii ei cu scrisoare recomandată prin poștă, data prevăzută în ștampila oficiului poștal de expediere. Plicul se

atașează cererii.

(3) Cererea depusă personal nu se înregistrează dacă nu s-a făcut dovada achitării taxei de înregistrare și se restituie de îndată reclamantului, care poate s-o depună din nou în momentul îndeplinirii cerințelor. Dacă cererea a fost trimisă prin poștă fără dovada achitării taxei de înregistrare, Secretariatul Curții de Arbitraj comunică de urgență, prin telefon, fax, poștă electronică etc., reclamantului această cerință și îi acordă un termen de maxim 5 zile pentru a suplini această lipsă. Dacă nu se face dovada plății, cererea de arbitrare/acțiunea arbitrală rămâne în nelucrare.

Documente remise părților

Art. 28 (1) Asistentul arbitral, după ce cererea înregistrată i-a fost repartizată în lucru, va trimite părților, împreună cu Actul de înștiințare, Codexul arbitral, precum și orice alte documente care privesc litigiul arbitral.

(2) Fiecare parte are dreptul de a primi copii după toate documentele ce privesc litigiul și care provin de la cealaltă parte.

Informații comunicate reclamantului

Art. 29. Părțile vor primi prin Actul de înștiințare următoarele informații:

(1) Reclamantul va fi încunoștințat despre:

a) obligația completării tuturor elementelor acțiunii arbitrale;

b) obligația financiară față de Curtea de Arbitraj;

c) obligația de a depune documentele care fac dovada susținerilor din cererea de arbitrare/acțiunea arbitrală pentru a fi comunicate celorlalte părți, în cazul în care nu au fost depuse odată cu cererea de arbitrare/acțiunea arbitrală.

Informații comunicate pârâtului

(2) a) Pârâtului i se vor comunica o copie de pe acțiunea reclamantului și copii de pe actele depuse de reclamant și va fi încunoștințat despre obligația de a-și exprima poziția cu privire la cererea reclamantului, prin întâmpinare, care va cuprinde:

- numele și prenumele, domiciliul sau reședința pârâtului ori, pentru persoanele juridice, denumirea și sediul lor, precum și după caz, codul numeric personal sau numărul de înmatriculare în registrul comerțului sau de înscriere în registrul persoanelor juridice, codul fiscal și contul bancar;

- excepțiile de procedură pe care pârâtul le ridică la cererea reclamantului;

- răspunsul la toate capetele de fapt și de drept ale cererii;

- dovezile cu care se apără împotriva fiecărui capăt de cerere;

- semnătura.

b) La întâmpinare se vor alătura atâtea copii de pe întâmpinare câți reclamanți sunt; de asemenea, se va alătura același număr de copii certificate de pe înscrisurile pe care se sprijină, plus un rând de copii pentru tribunalul arbitral.

c) Dacă mai mulți reclamanți au un singur reprezentant sau un reclamant stă în judecată în mai multe calități juridice, se va depune la dosar pentru aceste părți câte o singură copie.

d) Când sunt mai mulți pârâți, aceștia pot răspunde toți împreună sau numai o parte din ei, printr-o singură întâmpinare.

e) Nedepunerea întâmpinării nu înseamnă recunoașterea pretențiilor reclamantului, dar dacă din această cauză litigiul se amână, pârâtul va putea fi obligat, la cererea reclamantului, la plata cheltuielilor cauzate prin amânare;

f) Pârâtul are dreptul de a formula pretenții împotriva reclamantului din cererea de arbitrare/acțiunea arbitrală prin cerere reconvențională, dacă ele derivă din același raport juridic.

g) Cererea reconvențională trebuie să îndeplinească aceleași condiții ca și cererea de arbitrare/acțiunea arbitrală și se soluționează odată cu aceasta. Când însă numai cererea de arbitrare/acțiunea arbitrală este în stare de a fi soluționată, cererea reconvențională poate fi soluționată separat. Tribunalul arbitral dispune în acest caz prin încheiere.

h) Pretențiile cererii reconvenționale se calculează conform Normelor privind taxele și cheltuielile arbitrale și se supun plății. Plata urmează a fi făcută în termen de 10 zile de la depunerea cererii. Termenul este un termen de decădere. Neplata taxelor determină anularea cererii reconvenționale ca netaxată.

Natura juridică a termenelor

Art. 30. (1) Termenele prevăzute în prezentele Reguli sunt termene de decădere atunci când în text se prevede expres aceasta.

(2) Calculul tuturor termenelor se face pe zile libere.

Achitarea taxelor și a cheltuielilor arbitrale

Art. 31 (1) În termen de 10 zile de la data primirii Actului de înștiințare, reclamantul trebuie să achite taxele și cheltuielile arbitrale, în cuantumul stabilit de Secretariatul Curții de Arbitraj, potrivit Normelor privind taxele și cheltuielile arbitrale.

(2) Cu toate acestea, în funcție de circumstanțele cauzei, termenul prevăzut la alin. (1) poate fi prelungit prin Rezoluție motivată de către Președintele sau Prim-vicepreședintele Curții de Arbitraj

până la primul termen fixat pentru arbitrare.

(3) Dacă dovada plății taxei arbitrale nu se face în condițiile comunicate de către Secretariatul Curții de Arbitraj, cererea de arbitrare/ acțiunea arbitrală rămâne în nelucrare.

Fixarea termenului de arbitrare

Art. 32 (1) În termen de 3 zile de la data constituirii tribunalului arbitral, Președintele sau Prim-vicepreședintele Curții de Arbitraj fixează termen de arbitrare pentru data când părțile vor fi citate.

(2) Termenul nu poate fi mai mic de 30 de zile de la data expedierii citațiilor către părți.

Obligațiile asistentului arbitral

(3) Cu cel puțin 5 zile înaintea primului termen de judecată, asistentul arbitral va contacta părțile pentru a verifica pregătirea dosarului în vederea soluționării. Comunicarea cu părțile se poate face telefonic, prin fax sau e-mail etc., asistentul arbitral depunând la dosarul cauzei o notă cu privire la cele discutate ori, în caz de imposibilitate de comunicare, cu privire la motivul împiedicării.

Secțiunea a 2-a

Comunicarea actelor de procedură

Comunicarea actelor de procedură

Art. 33 (1) Secretariatul Curții de Arbitraj, prin asistentul arbitral căruia i-a fost repartizat în responsabilitate litigiul, asigură comunicarea actelor de procedură, prin orice mijloace care fac posibilă transmiterea textului actului și confirmarea primirii acestuia: scrisoare recomandată cu confirmare de primire sau recipisă poștală de predare, executor judecătoresc, poștă rapidă, poștă electronică, telegramă, telex, telefax, curier.

(2) Comunicările telefonice vor fi consemnate în dosar printr-o notă telefonică de către asistentul arbitral cu menționarea datei, orei convorbirii, a persoanei contactate și a numărului de telefon apelat.

(3) Înscrierile comunicate părților se consideră înmânate și în cazul în care destinatarul a refuzat primirea sau nu s-a prezentat la oficiul poștal pentru a le ridica, deși există dovada avizării sale la

adresa indicată.

(4) Înscrierile pot fi comunicate și direct părții ori reprezentantului ei legal sub semnătura certificată de asistentul arbitral sau de un agent al Secretariatului Curții de Arbitraj, cu precizarea datei înmânării.

(5) Dovezile de comunicare se depun la dosarul litigiului.

(6) Comunicările se fac după caz la adresa indicată de parte în cererea de arbitraj/ întâmpinare / cerere reconvențională ori în contractul sau corespondența dintre părți.

(7) Orice schimbare de adresă nu va fi luată în considerare dacă nu a fost adusă la cunoștință, în scris, Secretariatului Curții de Arbitraj sau tribunalului arbitral în ședință.

(8) Când reclamantul învederează, motivat, că, deși a făcut tot ce i-a stat în putință, nu a reușit să afle domiciliul/sediul pârâtului sau un alt loc unde ar putea fi citat potrivit legii, tribunalul arbitral va putea încuviința citarea acestuia prin publicitate, dispozițiile din Codul de procedură civilă aplicându-se în mod corespunzător.

(9) Reclamantului sau pârâtului care are domiciliul/sediul în străinătate și care a fost citat pentru primul termen în condițiile prevăzute de prezentele Reguli, dar nu și-a respectat obligația de a-și alege un domiciliu în România unde urmează să i se facă toate comunicările privind litigiul arbitral, i se vor trimite comunicările ulterioare prin scrisoare recomandată, recipisa de predare la Poșta Română a scrisorii, în cuprinsul căreia vor fi menționate actele ce se expediază, ținând loc de dovadă de îndeplinire a procedurii.

(10) Părțile cu domiciliul/sediul în străinătate vor primi actele de procedură în formulare bilingve, în limba română și într-o limbă de circulație internațională.

Secțiunea a 3-a

Cheltuielile arbitrale

Alcătuirea cheltuielilor arbitrale

Art. 34. Cheltuielile arbitrale cuprind: taxa de înregistrare, taxa administrativă, cheltuielile de administrare a probelor, de traducere a actelor, cheltuielile privind dezbaterile, onorariile arbitrilor, onorariile avocaților, ale experților și consilierilor, cheltuielile de deplasare a părților, arbitrilor, martorilor, experților

și consilierilor și alte cheltuieli generate de arbitrarea litigiului.

*Taxele
arbitrajului*

Art. 35 (1) Taxa de înregistrare și taxa arbitrală remunerează serviciile prestate de Curtea de Arbitraj în organizarea și desfășurarea arbitrajului instituționalizat.

(2) În cazul arbitrajului ad-hoc componenta care reprezintă taxa administrativă din taxa arbitrală remunerează serviciile prestate de Curtea de Arbitraj și se achită conform Normelor privind taxele și cheltuielile arbitrale.

(3) Secretariatul Curții de Arbitraj va comunica părții taxa de înregistrare și taxa arbitrală sau, în funcție de caz, taxa de înregistrare și taxa administrativă, obligatorie conform Normelor privind taxele și cheltuielile arbitrale.

(4) Cuantumul onorariilor stabilite prin Normele privind taxele și cheltuielile arbitrale se raportează la un singur arbitru în cazul arbitrajului instituționalizat și în cazul arbitrajului ad-hoc onorariile arbitrilor sunt prevăzute și se plătesc conform înțelegerii părților stipulată în convenția arbitrală.

(5) Dacă taxa de înregistrare, taxa administrativă și onorariile arbitrilor nu se plătesc conform normelor sus menționate, nu se va da curs cererii respective și nici nu se va declanșa procedura arbitrală.

*Suportarea
cheltuielilor de
arbitrare*

(6) Cheltuielile arbitrale se pot împărți între părți potrivit înțelegerii dintre ele.

(7) În lipsa unei asemenea înțelegeri, cheltuielile arbitrale se suportă de partea care a căzut în pretenții, integral sau dacă cererea de arbitrare/acțiunea arbitrală este admisă în parte, cheltuiala reprezentând taxa arbitrală va fi acordată în funcție de pretențiile admise. Tribunalul arbitral va acorda celelalte cheltuieli în măsura în care va aprecia că sunt justificate, în funcție de utilitatea și necesitatea lor raportate la circumstanțele cauzei.

*Micșorarea
onorariilor*

(8) Tribunalul arbitral va putea, din oficiu sau la cererea părții interesate, să micșoreze onorariile avocaților, experților, interpreților, ori de câte ori va constata motivat că sunt nepotrivit de mari față de valoarea litigiului sau de munca prestată. În cazul avocaților, măsura luată de tribunalul arbitral nu va avea nici un efect asupra raporturilor dintre avocat și clientul său.

*Plata de
despăgubiri*

(9) Tribunalul arbitral poate obliga, la cerere, partea din a cărei culpă s-au cauzat celelalte părți, cheltuieli inutile, la plata acestora, cu titlu de despăgubiri.

Secțiunea a 4-a

Constituirea tribunalului arbitral

Modalități de constituire a tribunalului arbitral

Art. 36 (1) Tribunalul arbitral va fi constituit dintr-un arbitru unic sau din 3 arbitri dintre care unul va avea calitatea de supraarbitru.

(2) În termen de 24 de ore de la primirea dovezii de plată a obligațiilor financiare ale reclamantului față de Curtea de Arbitraj, asistentul arbitral care are repartizat în responsabilitate dosarul înaintează prin Secretariatul Curții de Arbitraj un Referat către Autoritatea de nominare în vederea desemnării arbitrilor.

(3) Autoritatea de nominare, după primirea Referatului împreună cu dosarul cauzei, în maximum 3 zile, va desemna arbitrul/arbitrii/supraarbitrul/supraarbitrii.

Învestirea cu privire la soluționarea litigiului

Art. 37 (1) Tribunalul arbitral este constituit în termen de trei zile de la desemnarea arbitrilor/supraarbitrilor, acceptată de către aceștia prin semnarea Actului de misiune;

Refuzul de acceptare a misiunii

(2) Nesemnarea Actului de misiune în termenul prevăzut în alin. (1) de către arbitru/arbitri/supraarbitru/supraarbitri este considerată drept refuz urmând a se face înlocuirea conform dispozițiilor prevăzute la art. 36 alin. (3) din prezentele Reguli.

Secțiunea a 5-a

Actul de Misiune

*Definiție.
Conținut*

Art. 38 (1) Actul de misiune este documentul cu regim special cuprins într-un formular tipizat conform Anexei nr. 1* și 1A* sau, după caz, Anexei nr. 2* și 2A*, care fac parte integrantă din prezentele Reguli în care se consemnează:

- a) acceptul arbitrului/supraarbitrului, și al supleantului;
- b) refuzul arbitrului/supraarbitrului și al supleantului de a face parte din tribunalul arbitral;
- c) angajamentul de prioritate față de orice altă activitate a membrilor tribunalului arbitral;
- d) declarația sub semnătură privată că nu se află în niciuna din cauzele de incompatibilitate;
- e) semnătura arbitrului/supraarbitrului și a asistentului arbitral;

- f) data acceptării misiunii/refuzului;
- g) părțile și reprezentanții legali ai acestora;
- h) obiectul litigiului;
- i) numele asistentului arbitral căruia i s-a repartizat litigiul în responsabilitate.

*Refuzul de
acceptare a
misiunii*

(2) În caz de refuz al arbitrului/supraarbitrului, precum și al supleantului respectiv de a accepta misiunea, se aplică dispozițiile privitoare la înlocuirea acestora prevăzute de art. 37 alin. (2) din prezentele Reguli.

Secțiunea a 6-a

Luarea măsurilor asiguratorii

*Procedura
prearbitrală*

Art. 39 (1) Oricare dintre părțile aflate în procedura prearbitrală, poate cere instanței judecătorești competente, să încuviințeze măsuri asiguratorii și măsuri vremelnice, cu privire la obiectul litigiului sau să constate anumite împrejurări de fapt.

(2) Încuviințarea acestor măsuri va fi adusă la cunoștința tribunalului arbitral de către partea care le-a cerut până la prima zi de înfățișare.

*Procedura
arbitrală*

Art. 40 (1) În procedura arbitrală în cursul arbitrajului, măsurile asiguratorii și măsurile vremelnice, ca și constatarea anumitor împrejurări de fapt pot fi încuviințate de tribunalul arbitral, prin încheiere, în condițiile legii.

(2) În caz de împotrivire, executarea măsurilor luate de tribunalul arbitral se dispune de către instanța judecătorească.

Secțiunea a 7-a

Termenul și locul arbitrajului

*Termenul
arbitrajului*

Art. 41. Tribunalul arbitral trebuie să pronunțe hotărârea în termen de cel mult cinci luni de la data constituirii sale.

*Suspendarea
termenului*

Art. 42. Termenul se suspendă pe timpul soluționării excepției de neconstituționalitate, sau al judecării unei cereri incidente adresate instanței judecătorești competente, ori al completării tribunalului arbitral.

Prelungirea

Art. 43 (1) Părțile pot consimți, oricând în cursul litigiului, la

termenului prelungirea termenului arbitrajului, fie în scris, fie prin declarație orală, dată în fața tribunalului arbitral și consemnată în încheierea de ședință.

(2) Pentru motive temeinice, tribunalul arbitral poate dispune prin încheiere motivată, prelungirea termenului de arbitraj cu cel mult 2 luni.

(3) Termenul se prelungește de drept cu 2 luni în cazul încetării activității persoanei juridice sau al decesului uneia dintre părți.

Depășirea termenului arbitrajului

Art. 44. Dacă părțile nu au consimțit expres la prelungirea termenului arbitrajului și nu a intervenit niciun motiv de prelungire prevăzut în această secțiune, întârzierea soluționării litigiului face responsabili membrii tribunalului arbitral urmând a se aplica sancțiunea prevăzută pentru întârziere din prezentele Reguli.

Caducitatea arbitrajului

Art. 45 (1) Constituie motiv de caducitate a arbitrajului situația în care una din părți a notificat în scris tribunalului arbitral până la primul termen că înțelege să invoce caducitatea și reiterează această excepție la primul termen după expirarea duratei arbitrajului.

(2) Lipsa unei solicitări exprese în termenul prevăzut conform alin. (1) nu produce nicio consecință cu privire la termenul soluționării litigiului.

(3) Nu constituie motiv de caducitate și partea nu poate invoca depășirea termenului de soluționare a litigiului chiar dacă această excepție a fost invocată în termenul de decădere prevăzut în alin. (1), dacă prin propria sa atitudine a zădărnicit celeritatea soluționării litigiului. Această constatare o face tribunalul arbitral și se consemnează în încheiere.

Locul arbitrajului

Art. 46. Locul arbitrajului este la sediul Curții de Arbitraj menționat prin Regulamentul de organizare și funcționare a Curții de Arbitraj propriu fiecărei camere de comerț, Națională sau județeană.

Capitolul V

Procedura arbitrală

Secțiunea 1

Înfățișări și dezbateri

*Prima zi de
înfățișare*

Art. 47 (1) Termenul acordat legal în condițiile prezentelor Reguli se consideră prima zi de înfățișare, dacă părțile legal citate pot pune concluzii.

(2) Înainte cu 5 zile de data primului termen pârâtul are obligația de a depune sub sancțiunea decăderii privind propunerea de probe, întâmpinarea.

(3) Cererea reconvențională se depune, sub pedeapsa decăderii, cel mai târziu până la prima zi de înfățișare.

(4) La primul termen părțile prezente personal sau prin reprezentanți, au obligația să răspundă tribunalului arbitral:

a) dacă au nelămuriri în legătură cu Regulamentul de organizare și funcționare a Curții de Arbitraj și cu Reguli de procedură arbitrală;

b) dacă au obiecții în legătură cu competența și constituirea tribunalului arbitral;

c) dacă doresc să se împace;

d) dacă au de invocat excepții relative;

e) dacă înțeleg să se judece în echitate;

f) dacă mai au de depus cereri, memorii sau alte înscrisuri.

(5) Răspunsurile se vor consemna în încheierea de ședință.

*Verificarea
competenței
tribunalului
arbitral*

Art. 48. Tribunalul arbitral își verifică propria competență de a soluționa litigiul și hotărăște în această privință prin încheierea care se poate desființa numai prin acțiunea în anulare introdusă împotriva sentinței arbitrale.

*Ședința de
arbitrare*

Art. 49 (1) Ședința este deschisă de supraarbitru, care dă cuvântul asistentului arbitral pentru a prezenta referatul litigiului.

<i>Obligații de ședință ale asistentului arbitral</i>	<p>(2) Asistentul arbitral:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezintă membrii tribunalului arbitral; - anunță litigiul aflat pe rolul tribunalului arbitral; - face apelul nominal al părților; - declară îndeplinirea sau neîndeplinirea procedurii de citare; - prezintă stadiul de arbitrare a litigiului în raport cu încheierea precedentă, după caz; - anunță că dezbaterile ședinței se înregistrează, din oficiu;
<i>Rolul supraarbitrului în timpul dezbaterilor</i>	<p>Art. 50 (1) Pe parcursul desfășurării ședinței arbitrii, părțile și restul participanților la dezbateri pot lua cuvântul și pot adresa întrebări numai prin intermediul supraarbitrului.</p>
<i>Reguli de desfășurare a ședinței</i>	<p>(2) Arbitrii și participanții la dezbateri comunică în timpul ședinței prin intermediul supraarbitrului sau direct numai cu încuviințarea supraarbitrului.</p> <p>(3) În vederea respectării disciplinei ședinței, supraarbitrul poate dispune suspendarea dezbaterilor anunțând momentul reluării acestora. O atare situație se va consemna în încheiere arătându-se motivele care au stat la baza suspendării ședinței.</p>
<i>Etape procedurale administrate în formă scrisă</i>	<p>Art. 51. Tribunalul arbitral poate încuviința ca anumite etape ale procedurii, cu excepția audierii martorilor și experților, precum și a formulării concluziilor asupra fondului, să se realizeze prin corespondență în formă letrică sau electronică.</p>
<i>Celeritatea arbitrajului</i>	<p>Art. 52. Când procedura de citare este legal îndeplinită, arbitrajul, chiar și asupra fondului, poate continua în ziua următoare sau la termene scurte, succesive, date în cunoștință părților.</p>
<i>Termenul în cunoștință</i>	<p>Art. 53. Partea care a fost prezentă sau reprezentată legal la un termen nu va fi citată în tot cursul arbitrajului, fiind presupusă că are termen în cunoștință, în afară de cazul în care se dispune altfel în prezentele Reguli.</p>
<i>Preschimbarea termenului</i>	<p>Art. 54. Termenul luat în cunoștință sau pentru care au fost trimise citațiile nu poate fi preschimbat de către tribunalul arbitral fără citarea părților decât pentru motive temeinice. În cazul în care, ca urmare a unor incidente procedurale, tribunalul arbitral nu se poate întruni pentru primul termen de judecată, Președintele sau Prim-vicepreședintele Curții de Arbitraj va preschimba acest termen, fără citarea părților, pentru o dată ulterioară. Părțile vor fi citate de îndată pentru noul termen fixat cu respectarea prevederilor art. 32 alin. (2) din prezentele Reguli.</p>
<i>Neprezentarea părții</i>	<p>Art. 55 (1) Neprezentarea părții legal citate nu împiedică dezbaterile litigiului, în afara situației în care partea lipsă nu va solicita prin cererea primită de tribunalul arbitral, cel mai târziu în preziua dezbaterii, amânarea litigiului pentru motive</p>

	temeinice, încunoștințând în același timp și cealaltă parte. Amânarea se poate acorda o singură dată.
<i>Amânarea cauzei</i>	(2) Amânarea se poate dispune la începutul ședinței arbitrale și de către un singur membru al tribunalului arbitral.
<i>Judecarea pe baza actelor de la dosar</i>	(3) Oricare dintre părți poate cere, în scris, ca soluționarea litigiului să se facă în lipsa sa doar pe baza actelor de la dosar.
<i>Lipsa părților</i>	Art. 56 (1) Dacă ambele părți, deși legal citate, nu se prezintă la termen, tribunalul arbitral va soluționa litigiul, în afară de cazul în care s-a cerut amânarea pentru motive temeinice. (2) Tribunalul arbitral poate, de asemenea, să amâne soluționarea litigiului cu citarea părților, dacă apreciază că este necesară prezența lor la dezbateri ori administrarea unor probe.
<i>Prezența părților la dezbateri</i>	Art. 57 (1) Părțile pot participa la dezbaterile litigiului personal sau prin reprezentanți legali și pot fi asistate de avocați, consilieri, interpreți sau alte persoane.
<i>Prezența altor persoane la dezbateri</i>	(2) Cu acordul părților și cu încuviințarea tribunalului arbitral, la ședințele de dezbateri a litigiului pot participa și alte persoane.
<i>Încheierea de ședință</i>	Art. 58. (1) Dezbaterile arbitrale vor fi consemnate în încheierea de ședință. (2) Orice dispoziție a tribunalului arbitral va fi consemnată în încheiere și va fi motivată. (3) Încheierea de ședință va cuprinde, pe lângă mențiunile prevăzute la art. 71 alin. (1), lit. a) și b) și următoarele mențiuni: a) modalitatea de îndeplinire a procedurii de citare; b) o scurtă descriere a desfășurării ședinței; c) cererile și susținerile părților; d) motivele pe care se sprijină măsurile dispuse; e) dispozitivul; f) semnăturile arbitrilor și semnătura asistentului arbitral. (4) Părțile au dreptul să ia cunoștință de conținutul încheierilor și de actele dosarului. (5) La cererea părților sau din oficiu, tribunalul arbitral poate îndrepta sau completa încheierea de ședință printr-o altă încheiere. (6) Părților li se comunică, la cerere, copie de pe încheierea de

ședință prin grija asistentului arbitral. Cererea se face în ședință sau separat, caz în care aceasta se depune la Secretariatul Curții de Arbitraj.

Secțiunea a 2-a

Probațiunea. Excepții

- Sarcina probei* **Art. 59** (1) Fiecare dintre părți are sarcina să dovedească faptele pe care își întemeiază în litigiu pretenția sau apărarea.
- (2) În vederea soluționării litigiului, tribunalul arbitral poate cere părților explicații scrise cu privire la obiectul cererii și la situația de fapt și poate dispune administrarea oricărei probe prevăzute de lege.
- Aprecierea probelor* (3) Aprecierea probelor se face de arbitri potrivit convingerilor, bazate pe motive de fapt și de drept.
- Excepții care pot fi invocate până la prima zi de înfățișare* **Art. 60.** Excepțiile privind existența sau validitatea convenției arbitrale sau constituirea tribunalului arbitral trebuie invocate expres sub sancțiunea decăderii cel mai târziu la prima zi de înfățișare.
- Invocarea excepțiilor de ordine publică* **Art. 61** (1) Excepțiile de ordine publică pot fi invocate oricând pe parcursul litigiului arbitral.
- (2) Necompetența tribunalului arbitral nu mai poate fi invocată după ce pârâtul a formulat întâmpinarea fără să invoce acest aspect.
- Excepția de neconstituționalitate* **Art. 62** (1) Excepția de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele poate fi invocată de către oricare dintre părți sau, din oficiu, de către tribunalul arbitral, în condițiile legii privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.
- (2) Sesizarea Curții Constituționale se dispune de tribunalul arbitral, printr-o încheiere care va cuprinde punctele de vedere ale părților, opinia tribunalului arbitral asupra excepției și va fi însoțită de dovezile depuse de părți.
- (3) Dacă excepția a fost invocată din oficiu, încheierea trebuie motivată, cuprinzând și susținerile părților, precum și dovezile necesare.
- (4) Dacă excepția este inadmisibilă, tribunalul arbitral o va respinge printr-o încheiere motivată, fără a mai sesiza Curtea Constituțională.
- (5) Încheierea de sesizare, împreună cu anexele, se transmit

Curții Constituționale cu o adresă de înaintare sub semnătura Președintelui Curții de Arbitraj.

Depunerea de cereri, memorii și înscrisuri **Art. 63** (1) Orice cereri și memorii ale părților și orice înscrisuri vor fi depuse, cel mai târziu, până la prima zi de înfățișare și comunicate părților, prin grija asistentului arbitral.

Probe solicitate după prima zi de înfățișare (2) Probele care nu au fost cerute în condițiile prevăzute la alin. 1 nu vor mai putea fi invocate în cursul arbitrajului, în afară de cazurile în care:

a) necesitatea probei ar reieși din dezbateri;

b) administrarea probei nu pricinuieste amânarea soluționării litigiului.

Acoperirea neregularităților de procedură **Art. 64** (1) Neregularitatea actelor de procedură se acoperă dacă partea nu a invocat-o la prima zi de înfățișare ce a urmat după această neregularitate și înainte de a pune concluzii în fond.

(2) Nimeni nu poate invoca neregularitatea pricinuită prin propriul său fapt.

Secțiunea a 3 -a

Hotărârea arbitrală

Sentința arbitrală **Art. 65** (1) Procedura arbitrală ia sfârșit prin pronunțarea unei hotărâri, denumită *sentință arbitrală*.

(2) Dacă pârâtul recunoaște o parte din pretențiile reclamantului, tribunalul arbitral, la cererea acestuia, va da o sentință parțială în măsura recunoașterii.

(3) Dacă reclamantul renunță la arbitrare sau la însuși dreptul pretins, înainte de constituirea tribunalului arbitral, procedura arbitrală se încheie printr-o rezoluție a Președintelui sau a Prim-vicepreședintelui Curții de Arbitraj în urma întocmirii unui referat de către asistentul arbitral șef.

(4) Dacă reclamantul renunță la arbitrare sau la însuși dreptul pretins după constituirea tribunalului arbitral, procedura arbitrală se încheie printr-o hotărâre.

Soluționarea litigiului **Art. 66** (1) Tribunalul arbitral soluționează litigiul în temeiul contractului principal și al actelor adiționale la contract, al probelor administrate și al normelor de drept aplicabile, ținând

seama, când este cazul, și de uzanțele comerciale.

(2) Pe baza acordului expres al părților, tribunalul arbitral poate soluționa litigiul în echitate. În acest caz, hotărârea se dă pe baza convingerii intime a tribunalului arbitral.

(3) Arbitrii sunt independenți și imparțiali în misiunea pe care o exercită.

*Închiderea
dezbatelor*

Art. 67 (1) De îndată ce tribunalul arbitral va considera că toate împrejurările cauzei sunt suficient lămurite, închide dezbaterele trecând la deliberare și la pronunțarea hotărârii în ședință secretă.

(2) Pronunțarea hotărârii poate fi amânată cu cel mult 15 zile, sub condiția încadrării în termenul arbitrajului prevăzut pentru soluționarea litigiului.

Luarea hotărârii

Art. 68 (1) Tribunalul arbitral hotărăște cu unanimitate sau cu majoritate de voturi.

(2) După deliberare se va întocmi o minută care va cuprinde esența conținutului dispozitivului hotărârii.

(3) Minuta se scrie olograf de către arbitru unic sau de către supraarbitru pe verso-ul primei file a cererii arbitrale și se semnează de membrii tribunalului arbitral.

(4) Arbitrul care a avut o altă părere își va redacta și va semna opinia separată, cu arătarea considerentelor pe care aceasta se sprijină în cuprinsul sentinței.

*Repunerea cauzei
pe rol*

Art. 69. Dacă în cadrul deliberării și mai înainte de pronunțarea hotărârii, tribunalul arbitral consideră că sunt necesare noi lămuriri, va pronunța o încheiere prin care litigiul va fi repus pe rol în vederea unor dezbateri suplimentare, stabilindu-se un nou termen de arbitrare, cu citarea părților, sub condiția încadrării în termenul arbitrajului stabilit pentru respectivul litigiu.

*Dispozitivul
sentinței arbitrale*

Art. 70 (1) După deliberare și pronunțarea soluției consemnată în minută conținutul acesteia se va regăsi în dispozitivul sentinței.

(2) Conținutul minutei se consemnează în ziua pronunțării de către asistentul arbitral în Condica de Ședințe arbitrale.

*Redactarea
sentinței arbitrale.
Elementele
componente ale
acesteia*

Art. 71 (1) Sentința arbitrală se redactează în scris și trebuie să cuprindă:

a) componența nominală a tribunalului arbitral, numele asistentului arbitral, locul și data pronunțării hotărârii;

b) numele părților, domiciliul sau reședința ori, după caz, denumirea și sediul, precum și numele reprezentanților legali ai părților și ale celorlalte persoane care au participat la dezbaterile

- litigiului;
- c) menționarea convenției arbitrale în temeiul căreia s-a procedat la arbitraj;
- d) obiectul litigiului și susținerile pe scurt ale părților;
- e) motivele de fapt și de drept ale hotărârii, iar în cazul arbitrajului în echitate, rațiunea care a fundamentat soluția;
- f) dispozitivul;
- g) semnăturile tuturor arbitrilor, precum și semnătura asistentului arbitral, sub rezerva art. 68 și a alin. (3).

(2) Dacă unul dintre arbitri este împiedicat să semneze hotărârea, se va face mențiune despre cauza împiedicării, cu confirmarea, sub semnătură, a supraarbitrului, iar în cazul împiedicării supraarbitrului, sub semnătura Președintelui sau a Primvicepreședintelui Curții de Arbitraj .

(3) În cazul în care este în imposibilitate să semneze asistentul arbitral, hotărârea va fi semnată de asistentul arbitral șef sau de înlocuitorul acestuia, făcându-se mențiune despre cauza care a împiedicat pe asistentul arbitral să semneze hotărârea.

*Îndreptarea
erorilor materiale*

Art. 72. Erorile sau omisiunile cu privire la numele, calitatea și susținerile părților sau cele de calcul, precum și orice alte erori materiale din sentințele arbitrale sau din încheieri pot fi îndreptate din oficiu sau la cererea oricăreia dintre părți.

Art. 73 (1) Cererea părții interesate se formulează în termen de 15 zile de la data primirii sentinței, iar în cazul încheierilor, cel mai târziu la termenul următor. Îndreptarea din oficiu se poate face până la comunicarea sentinței.

(2) Tribunalul arbitral se pronunță asupra cererii prin încheiere.

(3) Părțile vor fi citate numai dacă tribunalul arbitral socotește că este necesar să dea anumite lămuriri.

(4) Încheierea se va atașa la sentință, atât în dosarul litigiului, cât și în dosarul de hotărâri al Curții de Arbitraj, iar dacă s-a făcut din oficiu se va comunica și părților.

*Lămurirea
dispozitivului*

Art. 74 (1) În cazul în care sunt necesare lămuriri cu privire la înțelesul, întinderea și aplicarea dispozitivului sentinței arbitrale ori aceasta cuprinde dispoziții potrivnice, oricare dintre părți poate cere tribunalului arbitral care a pronunțat sentința să lămurească dispozitivul sau să înlătore dispozițiile potrivnice, în termen de 15 zile de la data primirii sentinței.

(2) Tribunalul arbitral va rezolva cererea de urgență, prin încheiere, cu citarea părților.

(3) Prevederile art. 73 alin. (4) teza I se aplică în mod corespunzător.

Completarea hotărârilor

Art. 75 (1) Dacă prin sentința dată tribunalul arbitral a omis să se pronunțe asupra unui capăt de cerere principal sau accesoriu ori asupra unei cereri conexe sau incidentale, se poate cere completarea sentinței în termen de 15 zile de la data primirii ei.

(2) Cererea se soluționează prin sentință separată în termen de 15 zile de la data înregistrării solicitării.

(3) Prevederile art. 73 alin. (4) teza I se aplică în mod corespunzător.

(4) Dispozițiile prezentului articol se aplică și în cazul când tribunalul arbitral a omis să se pronunțe asupra cererilor martorilor, experților, traducătorilor, interpreților sau apărătorilor, cu privire la drepturile lor.

Căi de atac

Art. 76 (1) Încheierile pronunțate în temeiul art. 73 și art. 74, ca și sentința arbitrală pronunțată potrivit art. 75 alin. (1) pot fi desființate numai prin acțiune în anulare.

(2) Părțile nu pot fi obligate la plata cheltuielilor legate de îndreptarea, lămurirea sau completarea hotărârii.

Comunicarea sentinței

Art. 77 (1) Sentința arbitrală va fi redactată și semnată în cel mult o lună de la data pronunțării ei. Pentru rațiuni bine întemeiate Președintele sau Prim-vicepreședintele Curții de Arbitraj poate prelungi acest termen cu cel mult 30 de zile.

(2) Solicitarea se depune cu 5 zile înainte de împlinirea termenului la Secretariatul Curții de Arbitraj și primește rezoluția în 24 de ore de la înregistrare.

(3) Tribunalul arbitral va redacta sentința arbitrală într-un număr suficient de exemplare, pentru ca unul să rămână la dosarul cauzei, unul la mapa de sentințe arbitrale, iar câte unul să fie comunicat fiecărei părți.

(4) În cazul respingerii cererii și neîncadrării în dispozițiile alin. (1) se aplică dispozițiile din Regulamentul de organizare și funcționare al Curții de Arbitraj privind neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere a obligațiilor izvorâte din calitatea de arbitru.

Secțiunea a 4-a

Caracterul și executarea sentinței arbitrale

Sentința arbitrală **Art. 78** (1) Sentința arbitrală este definitivă și obligatorie. Ea se aduce la îndeplinire de bună voie de partea împotriva căreia s-a pronunțat, de îndată sau în termenul arătat în sentință.

(2) Asistentul arbitral al litigiului are obligația de a comunica părților sentința arbitrală în termen de 3 zile de la data redactării.

(3) Sentința arbitrală comunicată părților are efectele unei hotărâri judecătorești definitive și obligatorii.

Învestirea cu formulă executorie **Art. 79** (1) La cererea părții câștigătoare, sentința arbitrală se învestește cu formulă executorie, conform legii.

(2) Cererea de investire se introduce la instanța judecătorească competentă de la sediul Curții de Arbitraj.

Titlu executoriu **Art. 80.** Sentința arbitrală investită cu formulă executorie constituie titlu executoriu și se execută silit întocmai ca o hotărâre judecătorească.

Desființarea sentinței arbitrale **Art. 81.** Sentința arbitrală poate fi desființată numai prin acțiune în anulare pentru unul dintre motivele prevăzute în Codul de procedură civilă.

Art. 82 (1) Părțile nu pot renunța prin convenția arbitrală la dreptul de a introduce acțiunea în anulare împotriva hotărârii arbitrale.

(2) Renunțarea la acest drept se poate face, însă, după pronunțarea hotărârii arbitrale.

Art. 83 (1) Acțiunea în anulare poate fi introdusă în termen de o lună de la data comunicării hotărârii arbitrale, direct la instanța competentă potrivit legii, căreia i se va trimite dosarul litigiului de îndată ce s-a primit solicitarea prin grija Secretariatului Curții de Arbitraj.

(2) Termenul prevăzut la alin. (1) este termen de decădere.

Secțiunea a 5-a

Scoaterea de pe rol a litigiului. Perimarea

*Scoaterea
cauzei de pe rol*

Art. 84 (1) În cazul în care desfășurarea normală a litigiului este împiedicată din vina reclamantului, prin neîndeplinirea obligațiilor prevăzute de prezentele Reguli, reclamantului i se va face o înștiințare scrisă, prin care i se indică obligațiile ce îi revin, cu un termen de 10 zile pentru aducerea lor la îndeplinire, precum și consecințele neconformării.

(2) Dacă reclamantul nu răspunde sau nu se conformează obligațiilor ce îi revin în termenul stabilit, litigiul se scoate de pe rol prin rezoluția Președintelui sau a Prim-vicepreședintelui Curții de Arbitraj, iar acțiunea arbitrală rămâne în nelucrare, fără a se restitui taxele plătite.

*Perimarea
cererii de
arbitrare*

Art. 85 (1) Cererea de arbitrare se perimă de drept dacă a rămas în nelucrare din vina părții timp de 6 luni.

(2) Perimarea se constată din oficiu sau la cererea părții interesate.

(3) În ambele cazuri, Președintele sau Prim-vicepreședintele Curții de Arbitraj fixează termen și dispune citarea de urgență a părților, precum și întocmirea de către Secretariatul Curții de Arbitraj a unui referat asupra actelor de procedură în legătură cu perimarea.

(4) Tribunalul arbitral va fi compus dintr-un arbitru unic în persoana unui membru al Colegiului Curții desemnat de Președintele sau de Prim-vicepreședintele Curții de Arbitraj.

(5) În cazul în care tribunalul arbitral a fost constituit și litigiul se află în curs de soluționare, perimarea se pronunță de tribunalul arbitral în componența stabilită.

(6) Dacă procedura de citare a uneia dintre părți nu a fost îndeplinită din cauză că adresa nu a fost cunoscută ori partea s-a mutat fără a se cunoaște noua adresă sau refuză primirea ori se constată lipsa oricărei persoane la domiciliul sau sediul indicat în actele dosarului, această parte va fi citată în procedura de perimare prin afișare la ușa Secretariatului Curții de Arbitraj.

Capitolul VI

Dispoziții speciale privind arbitrajul internațional

Reguli aplicabile **Art. 86.** În litigiile internaționale se aplică, pe lângă Regulile de față, și prevederile convențiilor internaționale la care România este parte.

Determinarea legii aplicabile **Art. 87.** Tribunalul arbitral determină legea aplicabilă fondului litigiului, dacă aceasta nu a fost aleasă de părți.

Durata termenelor **Art. 88** (1) În arbitrajul internațional, durata termenelor prevăzute pentru soluționarea litigiului intern se dublează.

(2) În litigiile internaționale Autoritatea de nominare va desemna, cu precădere, arbitrii străini aflați pe Lista de arbitri. Dispozițiile art. 37 se aplică în condițiile alin. (1).

(3) Dacă părțile nu au convenit expres la prelungirea arbitrajului și nu a intervenit nici un motiv de prelungire a termenului prevăzut în prezentele Reguli, tribunalul arbitral pronunță hotărârea, în termen de cel mult 10 luni de la data constituirii.

Limba în care au loc dezbaterile **Art. 89** (1) Dacă locul arbitrajului este pe teritoriul României dezbaterile se desfășoară în limba română sau într-o limbă de circulație internațională, în cazul în care toți arbitrii sunt străini și au ajuns la consens. În caz contrar se aplică prevederile din teza I.

(2) Dacă o parte nu cunoaște limba în care se desfășoară dezbaterile, la cererea și pe cheltuiala ei, tribunalul arbitral îi asigură serviciile unui interpret.

(3) Părțile pot să participe la dezbateri cu interpretul lor.

(4) În orice situație dezbaterile se desfășoară în prezența unui interpret desemnat de tribunalul arbitral.

Capitolul VII

Alte dispoziții

Arbitraj instituționalizat **Art. 90.** În cazul în care s-a încredințat unei Curți de Arbitraj organizarea unui arbitraj, acesta capătă caracter de arbitraj instituționalizat și prezentele Reguli devin obligatorii pentru părți.

Alegerea modalității de **Art. 91.** Dacă convenția arbitrală conține prevederi din care rezultă explicit și expres că părțile au înțeles ca soluționarea

arbitrare

litigiului să nu se supună regulilor arbitrajului instituționalizat, organizarea și soluționarea litigiului se supun normelor de procedură ale arbitrajului ad-hoc prevăzute în Partea a II-a a prezentelor Reguli.

Partea a II-a

Capitolul VIII

Arbitrajul Ad-hoc

Secțiunea 1

Dispoziții generale

Arbitraj ad-hoc **Art. 92.** (1) Arbitrajul organizat prin convenția arbitrală încheiată între părți, de către un terț, altul decât o instituție de arbitraj, se numește *arbitraj voluntar* sau *arbitraj ad-hoc*.

(2) Convenția arbitrală încheiată de părți trebuie să se refere explicit și expres la arbitrajul ad-hoc în sensul că sintagma *arbitraj ad-hoc* sau *arbitraj voluntar* va fi cuprinsă explicit în convenția arbitrală.

(3) Orice altă formulare în textul convenției arbitrale a voinței părților supune litigiul soluționării pe calea arbitrajului instituționalizat conform Regulilor și Regulamentelor proprii dacă reclamantul a sesizat Curtea de Arbitraj cu o cerere/acțiune arbitrală.

Asistența acordată de Curtea de Arbitraj

Art. 93. (1) În cazul unui arbitraj ad-hoc organizat de părți pentru soluționarea unui litigiu determinat, Curtea de Arbitraj le poate acorda asistență, la cererea lor comună sau a uneia dintre ele, urmată de acceptarea celeilalte părți, formulată în scris, și cu plata taxei de înregistrare și a taxei administrative potrivit Normelor privind taxele și cheltuielile arbitrale.

(2) Asistența Curții de Arbitraj în arbitrajul ad-hoc constă în următoarele activități sau numai în unele dintre ele, potrivit înțelegerii cu părțile:

a) furnizarea, la cererea arbitrilor, de date, informații sau documentații referitoare la soluțiile doctrinare și jurisprudențiale într-o anumită problemă;

b) asigurarea accesului la serviciile de secretariat ale arbitrajului, constând în operațiuni privind primirea, înregistrarea și evidența

corespondenței, citarea părților și comunicarea actelor, emiterea diverselor înștiințări către părți și arbitri, consemnarea dezbaterilor în încheieri de ședință, îndosărierea actelor, întocmirea și păstrarea registrelor, precum și orice alte asemenea lucrări necesare bunei desfășurări a arbitrajului;

c) asigurarea unui spațiu corespunzător pentru desfășurarea arbitrajului;

d) urmărirea și facilitarea arbitrajului astfel încât acesta să se desfășoare în bune condiții și să se finalizeze în termenul stabilit de părți.

Art. 94 (1) Tribunalul arbitral ales de părți, compus dintr-un arbitru unic sau dintr-un număr de arbitri se supune regulilor de procedură stabilite prin convenția arbitrală. Părțile își stabilesc locul arbitrajului și limba în care se vor desfășura dezbaterile.

(2) Dacă părțile nu au convenit prin convenția arbitrală locul și limba, acestea vor fi determinate de tribunalul arbitral.

*Independența
arbitrilor*

Art. 95 (1) Arbitrii sunt independenți și imparțiali în îndeplinirea atribuțiilor lor jurisdicționale.

(2) Arbitrii nu sunt reprezentanții părților.

*Caracterul
individual al
numirii
arbitrului*

Art. 96. Nici una dintre părți nu are dreptul să numească un arbitru în locul celeilalte părți.

*Numirea
arbitrului în caz
de pluralitate de
părți*

Art. 97. Dacă există mai mulți reclamanți sau mai mulți pârâți, părțile care au interese comune vor avea un singur arbitru.

Secțiunea a 2-a

Dispoziții procedurale incidente

Sediul materiei

Art. 98. Arbitrajul ad-hoc se desfășoară conform dispozițiilor cuprinse în Codul de procedură civilă, dispozițiilor art. 4 alin. 2 și alin. 3 din Normele Convenției Europene de arbitraj comercial internațional, încheiată la Geneva la 21 aprilie 1961 și celor ale Regulamentului de Arbitraj al Comisiei Națiunilor Unite pentru Drept Comercial Internațional (UNCITRAL) adoptat la 15 decembrie 1976 și Regulilor de procedură arbitrală ale Curții de Arbitraj Comercial Internațional, Partea a II-a, Cap. VIII.

Capitolul IX

Dispoziții tranzitorii și finale

- Intrarea în vigoare* **Art. 99** (1) Prezentele Reguli intră în vigoare la data aprobării de către Colegiul Curții de Arbitraj conform dispozițiilor Legii nr. 335/2007, cu modificările și completările ulterioare, și se vor publica pe site-ul Camerei Naționale, ale camerelor de comerț județene, în Codexul Arbitral și în Monitorul Oficial al României, Partea I.
- Abrogarea dispozițiilor contrare* (2) De la data intrării în vigoare orice alte dispoziții contrare se abrogă.
- Dreptul aplicabil* **Art. 100.** Tribunalul arbitral va aplica dreptul comun în materia procedurii civile cât și dispozițiile cuprinse în Convenția Europeană de arbitraj comercial internațional încheiată la Geneva, la 21 aprilie 1961 și respectiv dispozițiile Regulamentului de Arbitraj al Comisiei Națiunilor Unite pentru Drept Comercial Internațional adoptat la 15 decembrie 1976 (UNCITRAL), în măsura în care respectivele dispoziții nu contravin prezentelor Reguli.
- Anexe* **Art. 101.** În anexele nr. 3 și 4, care fac parte integrantă din prezentele Reguli, se reproduc modele de convenții arbitrale, respectiv Clauza compromisorie și Compromisul, recomandate de Sistemul Camerelor de Comerț din România.
- Art. 102.** Prezentele Reguli se vor traduce într-o limbă de circulație internațională. În cazul în care există neconcordanțe între textul tradus și versiunea în limba română, va prevala versiunea în limba română.

Palatul Camerei de Comerț, România

București, B-dul Octavian Goga nr. 2, sector 3, E-mail: arbitration@ccir.ro, Tel.: 0213190080, Fax: 0213190126

Anexa Nr. 1

la Regulile de procedură arbitrală

Refuz actul de misiune

Arbitru.....

Semnătura.....

Data.....

ACT DE MISIUNE*

Doamna/Domnul.....de profesie.....
înscris pe Lista de arbitri a Curții de Arbitraj Comercial Internațional, accept prezentul Act de misiune în sensul că înțeleg să fac parte din tribunalul arbitral ce va soluționa litigiul înregistrat la această Curte sub nr...../.....

Nu mă aflu în nici una din cauzele de incompatibilitate prevăzute de art....., nici în situația conflictului de interese conform Regulilor de procedură arbitrală ale Curții de Arbitraj Comercial Internațional și am disponibilitatea de a acorda atenție prioritară acestei activități în calitate de arbitru.

În situația în care orice împrejurare mă va determina să nu-mi pot îndeplini obligația asumată în compunerea tribunalului arbitral voi putea fi înlocuit de arbitrul supleant desemnat în prezentul litigiu, respectiv doamna/domnul.....

Asistentul arbitral al dosarului este doamna/domnul

ARBITRU,

Asistent arbitral,

.....

Data.....

*) Actul de misiune se completează olograf de către arbitru.

Asistentul arbitral va semna și va ștampila cu parafa personalizată.

În caz de refuz se completează și se semnează doar rubrica respectivă.

Palatul Camerei de Comerț, România

București, B-dul Octavian Goga nr. 2, sector 3, E-mail: arbitration@ccir.ro, Tel.: 0213190080, Fax: 0213190426

**Anexa Nr. 1A
la Regulile de procedură arbitrală**

Refuz actul de misiune
Arbitru supleant

Semnătura.....

Data.....

ACT DE MISIUNE*

Doamna/Domnul.....de profesie.....
înscris pe Lista de arbitri a Curții de Arbitraj Comercial Internațional, accept prezentul
Act de misiune în sensul că înțeleg să fac parte din tribunalul arbitral ce va soluționa
litigiul înregistrat la această Curte sub nr...../.....

Nu mă aflu în nici una din cauzele de incompatibilitate prevăzute de art.....,
nici în situația conflictului de interese conform Regulilor de procedură arbitrală ale
Curții de Arbitraj Comercial Internațional și am disponibilitatea de a acorda atenție
prioritară acestei activități în calitate de arbitru supleant.

Asistentul arbitral al dosarului este doamna / domnul.....

ARBITRU SUPLEANT,

Asistent arbitral,

.....

Data.....

*) Actul de misiune se completează olograf de către arbitrul supleant.
Asistentul arbitral va semna și va ștampila cu parafa personalizată.
În caz de refuz se completează și se semnează doar rubrica respectivă.

Palatul Camerei de Comerț, România
București, B-dul Octavian Goga nr. 2, sector 3, E-mail: arbitration@ccir.ro, Tel.: 0213190080, Fax: 0213190126

Anexa Nr. 2

la Regulile de procedură arbitrală

Refuz actul de misiune
Supraarbitru.....
Semnătura.....
Data.....

ACT DE MISIUNE*

Doamna/Domnul.....de profesie.....
înscris pe Lista de arbitri a Curții de Arbitraj Comercial Internațional, accept prezentul Act de misiune în sensul că înțeleg să fac parte din tribunalul arbitral ce va soluționa litigiul înregistrat la această Curte sub nr...../.....

Nu mă aflu în niciuna din cauzele de incompatibilitate prevăzute de art., nici în situația conflictului de interese conform Regulilor de procedură arbitrală ale Curții de Arbitraj Comercial Internațional și am disponibilitatea de a acorda atenție prioritară acestei activități în calitate de supraarbitru.

În situația în care orice împrejurare mă va determina să nu-mi pot îndeplini obligația asumată în compunerea tribunalului arbitral voi putea fi înlocuit de supraarbitrul supleant desemnat în prezentul litigiu, respectiv doamna/domnul.....

Asistentul arbitral al dosarului este doamna / domnul.....

SUPRAARBITRU,

Asistent arbitral,

.....
Data.....

*) Actul de misiune se completează olograf de către supraarbitru.
Asistentul arbitral va semna și va ștampila cu parafa personalizată.
În caz de refuz se completează și se semnează doar rubrica respectivă.

Anexa Nr. 2A

la Regulile de procedură arbitrală

Refuz actul de misiune
Supraarbitru supleant

Semnătura.....

Data.....

ACT DE MISIUNE*

Doamna/Domnul.....de profesie.....
înscris pe Lista de arbitri a Curții de Arbitraj Comercial Internațional, accept prezentul
Act de misiune în sensul că înțeleg să fac parte din tribunalul arbitral ce va soluționa
litigiul înregistrat la această Curte sub nr...../.....

Nu mă aflu în niciuna din cauzele de incompatibilitate prevăzute de art.,
nici în situația conflictului de interese conform Regulilor de procedură arbitrală ale
Curții de Arbitraj Comercial Internațional și am disponibilitatea de a acorda atenție
prioritară acestei activități în calitate de supraarbitru supleant.

Asistentul arbitral al dosarului este doamna / domnul.....

SUPRAARBITRU SUPLEANT,

Asistent arbitral,

.....

Data.....

*) Actul de misiune se completează olograf de către supraarbitrul supleant.
Asistentul arbitral va semna și va ștampila cu parafa personalizată.
În caz de refuz se completează și se semnează doar rubrica respectivă.

Palatul Camerei de Comerț, România

București, B-dul Octavian Goga nr. 2, sector 3, E-mail: arbitration@ccir.ro, Tel.: 0213190080, Fax: 0213190126

la Regulile de procedură arbitrală

- Model -

CLAUZA COMPROMISORIE

În cuprinsul contractului între părți se inserează următoarea clauză:

"Orice litigiu decurgând din sau în legătură cu acest contract, inclusiv referitor la încheierea, executarea ori desființarea lui, se va soluționa prin arbitrajul Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a României în conformitate cu Regulile de procedură arbitrală ale Curții de Arbitraj Comercial Internațional, în vigoare, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I."

la Regulile de procedură arbitrală

- Model -

COMPROMISUL

Acest act se încheie între părți în situația în care contractul nu conține clauza compromisorie.

“ Subsemnații:

1.....
(nume/denumire; numele reprezentanților legali; domiciliu/sediu; număr de înmatriculare la Registrul Comerțului; număr de telefon, telex, fax)

denumită în continuare Partea 1, și

2.
(nume/denumire; numele reprezentanților legali; domiciliu/sediu; număr de înmatriculare la Registrul Comerțului; număr de telefon, telex, fax),

denumită în continuare Partea 2,

constatăm că între noi a intervenit un litigiu izvorât din contractul nr..... din, litigiul având următorul obiect:.....

Partea 1 pretinde că.....
(expunerea pe scurt a pretențiilor)

Partea 2 susține că.....
(expunerea pe scurt a obiecțiilor).

Subsemnații convenim ca acest litigiu să fie soluționat prin arbitrajul Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a României, în conformitate cu Regulile de procedură arbitrală ale Curții de Arbitraj Comercial Internațional, în vigoare, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I."

Încheiat în dublu exemplar, la....., astăzi.....

Semnătura părții 1*),

Semnătura părții 2*),

.....

.....

* în cazul persoanelor juridice se parafează semnătura cu amprenta ștampilei.